

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kladóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kladóhivatal.
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megörzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kladó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfoiyam 4. szám.

Nagyvárad.

Szerda 1915 január 6.

Békés hangok az ágyudörgés közt.

**A pápa akciója a hadi foglyokért. — Az oroszok taktikája. —
Török győzelmek. — Albánia ferrong.**

A pápa akciójának sikere.

Róma, január 5. A Giornale d'Italie jelenti: A szentszékhöz Ausztria-Magyarországtól, Németországtól, valamint Angliától, Oroszországtól, Montenegrótól és Szerbiától *kedveső válaszok érkeztek a pápának a harcoktól foglyok kicserélésére vonatkozó kezdeményezésére.* — Franciaország ma délelőtt a belgiumi képviselő útján félhivatalosan közölte hozzájárulását. Így hát csak a hivatalos közlés van hátra. Hir szerint Franciaország eziránt Amette biborost vagy Belgium szentszéki követét, vagy Barrére nagykövetet fogja megkeresni. Ma estére várják Franciaország hivatalos választát.

A pápa a békéért.

Róma, január 5. A Vatikánban azt beszélik a Giornale d'Italia közlése szerint, hogy a pápa valamely nagyobb, döntő eseményt akar bevévni a azután békeajánlatokat fog tenni a hadviselő államok uralkodóinak. Fel fogja kérni őket, hogy közöljék azokat a feltételeket, a melyeknek alapján hajlandók a békéről tárgyalni.

Az oroszok Galiciában döntésre készülnek.

Stockholm, jan. 5. A Dagblad katonai munkatársa nagyobb cikket ír az orosz-lengyelországi harctéri helyzetről és ezzel kap-

csolatban az egész keleti hadszíntérről áttekinthető képet ad. Az érdekes cikkből közöljük a következőket:

— A keleti harctéren, úgy látszik, a háborúnak új fejezete következik, a melynek az orosz sereg új csoportosulása a bevezetése. A szemben álló seregek mai hadállása az ideérkezett jelentések és táviratok alapján a következő:

A németek a Visztula és a Pilica között állanak erős állásokban. A németek előnyomulása a Bzura-vonalon lassan bár, de előrehalad.

Az oroszok azt hangoztatják, hogy ők nem Orosz-Lengyelországban óhajtják a döntést, hanem Nyugat-Galiciában és ennek következtében **legfőbb erőiket ismét az osztrák-magyar hadsereg ellen összpontosítják.** Az osztrák-magyar sereg jobbszárnyával szemben álló nyolcadik orosz hadsereg már eddig is jelentékeny erősítéseket kapott. Az oroszoknak ez a taktika változtatás bizonyára nem azért történt, mintha az oroszoknak a háboru kezdete óta ez lett volna a főcéljuk, hanem azért, mert Hindenburgot nagy előnyomulásában feltartóztatni nem tudták. Mostan tehát Hindenburgot leakarják kötni Varsó környékén, míg az orosz főerő a Visztula és a Kárpátok között akar előrejutni.

Hogy ez a terv sikerül-e, az nemcsak az orosz seregtől függ, hanem a szövetséges német és osztrák-magyar seregektől is. Az osztrák-magyar hadsereg ismételtlen bebizonyította, hogy a legnagyobb orosz tömegeket is feltartóztatni képes.

A harctéri helyzet új alakulását az befolyásolja, vajjon Hindenburg hogyan tudja az egyensúlyt fentartani egyrészt Orosz-Lengyelországban, másrészt pedig Nyugat-Galiciában.

Megállítottuk az oroszokat Csontosnál.

Ungvár január 5. Az Esti Ujság jelenti: **Csapatunk elhelyezkedése az új terepszakaszokban a megparancsolt terv szerint folyik. Az oroszok előnyomulását Csontosnál megállítottuk.**

Sáros és Zemplén határáról visszavonultak az oroszok.

Az oroszoknak Sáros- és Zemplénvármegye határai ellen tervbevert betörési kísérlete teljesen meghiúsult. Nyilvánvaló most már, hogy az északi és északkeleti Kárpátok egész vonalán megkísérelt orosz offenzíva főcélja nem Ung, Bereg és Máramaros, hanem Szepes, Sáros és Zemplén volt. Főként Sáros, Bártfa és Eperjes irányában Kassa, mint végeél felé.

Minthogy Gorlicénél az oroszok vereséget kaptak és Tarnovnál az áttörés lehetlensége beigazolódott, a sáros-zempléni vonalon az oroszok visszavonultak.

Csupán Dukla környékének legett, néptelen községeit tartja még a visszavonuló orosz sereg, amelyet itt egy végső összecsapásban vereség ért.

Az oroszok betörése Beregbe

Perecsény, január 5. Az Est jelenti: Az Ungmegyébe betört orosz sereg egy része Csontosról a Lyuta völgyébe betört Beregmegyébe. Az oroszok tulerőben vannak, de még se tudtak a bereznai járástól előbbre haladni.

Ujra csoportosult haderőnk kedvező pozícióban van és rövidesen ismét visszaszoritani igyekszik az ellenséget. Hogy a helyzet mennyire nem nyugtalanító, azt legjobban jellemzi, hogy a perecsényi acetongyár zavartalanul működik.

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák. **Divatos ruhaszövetek,** mosó-kelmék, flanell és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek. **Hadi felszerelések;** Dr. Jáger alsóruházat, keztyűk, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsék, gumi-köpeny, és hálósákok. Posztó és bőrkamáslik. **Gyapjutakarók és pokróczok legnagyobb választék.** Olcsó, szabott árak! **Czillér Imre** Nagyáruházában.

Az orosz vezérkar az északi harcokról.

Berlin, január 5. Kopenhágából jelentik: Az orosz vezérkar az év végén kimerítő jelentést tett a lengyelországi harcok helyzetéről. Eszerint heves harcok folynak Bolinov környékén és feltehető, hogy a németeknek sikerül birtokába venniük a Gumino falu mellett levő orosz pozíciókat. Azt is beismerik, hogy a németek átlépték a Bzurát.

Az orosz kaukázusi sereg egyötödrésze elpusztult

Konstantinápoly, január 5. A hadvezetés jelentése szerint az eddigi ütközetek során több mint négyezer orosz katona esett

Amig ugyanis több ponton színleges átkelési manővert végeztek, azalatt más helyütt bárkákon elérték a tulsó partot és kora hajnalban megszállták az orosz lövészárkokat. Az oroszok további előnyomulásukat újabb erősítésekkel megakadályozták. Igen hevesek a harcok azonkívül Involodznál és Malagocsától délre. A németek az oroszok heves tüzeleése közben is megkezdték Bolinovnál az offenzívát és megszállták a Kumine magaslatot. Gyakoriak az éjjeli harcok.

török hadifogságba. Megállapítja a hadvezetés azt is, hogy az orosz kaukázusi sereg egyötödrésze elpusztult a harcokban.

Anglia és Oroszország ultimátuma Perzsiához.

Bécs, január 5. A kopenhágai Tidendének táviratozzák Pétervárról: A teheráni angol követ a perzsa kormánynak határidőhöz

kötött jegyzéket nyújtott át, amelyben Oroszország és Anglia együttesen felszólítja a perzsa kormányt, hogy haladéktalanul rendelje vissza azokat a fegyveres perzsa törzseket, amelyek a török hadseregben az oroszok ellen harcolnak. (Reichspost.)

Francia offenziva Felső-Elzászban.

Új akció Flandriában.

Páris, január 5. Felső Elzászban a francia csapatok nagy aktivitásban vannak. Ugy látszik, most váltják valóra Joffre tábornok tervét, amely az elzászi offenzívával azt előzoza, hogy részint a nyugati harcok olyan pontjairól, ahol eddig a németek tulsulyban voltak, részint a keleti harcokról is elvonjanak bizonyos német erőket. French tá-

bornok Flandriában eddig különösebb eredményt nem tudott felmutatni. Párisban beszélnek, hogy Gallieni tábornok egy kombinált hadtesttel a belga-francia határra indult és ezzel a megerősítéssel új akció kezdődne. Lehet azonban, hogy az új megerősítésnek csak az a szerepe lesz, hogy ellensúlyozza a német erősítéseket.

Az aláaknázott Belgium.

Amsterdam, január 5. A „Handelsblad“-nek jelentik Sluisból: Belgium egy részében az utakat aláaknázták, főleg az Osterzeelből Gent felé vezető részen. Brüggeben minden előkészület megtörtént az ellenséges repülőgépek fogadtatására. A város legmagasabb pontjain hét repülőgépet állítottak fel. Egész Belgiumban szorgalmasan építik a hangárokat és léghajóállomásokat.

A Formitable elsüllyedése.

London, január 5. A Formitable elsüllyedéséről egy megmentett tengerész a következő

részleteket közli: Legtöbben közülünk nyugovóra tértek, mikor a robbanás történt. Mihelyt a kapitány észrevette, hogy valami komoly dolog történt, parancsot adott, hogy bocsásák le a csónakokat. Ez azonban csak a jobboldalon sikerült, mert a hajó erre dőlt. Amikor a megmenekültek a hajót elhagyták, látták, hogy sokan a fedélzeten maradtak. Legnagyobb részük pipázott, vagy cigarettázott. A kapitány maga a kutyájával a parancsnoki hidján állott, cigarettával a szájában. Utolsó szavai ezek voltak:

— Emberek, tartsátok magatokat vitézül. Minden rendben van. Mutassátok meg, hogy brittek vagytok!
Az elbeszélő matróz teljesen kábult volt, mikor a vízből kimentették.

Albán felkelők ostromolják Durazzót.

Róma, január 5. A Stefani-ügynökség jelenti Durazzóból tegnap reggel 8 órai kelettel: A lázadók tegnap a muzulmán komité által aláírt levélben követelték a szerb és a francia követ kiadását. Délben félegy óraker megkezdődött a támadás a város ellen. Esszad pasa a sáncokhoz ment és közölte az olasz követséggel, hogy nagy veszély fenyeget és kér minden lehetséges segítséget. Ez értesítette a kikötőben horgonyzó hadihajókat. Éjjel félhárom óraker a Misurata és a Sardegna hadihajókról a város védelmére néhány ágyulövést tettek, amivel azt érték el hogy a lázadók puskatüzeleése megszűnt. Az olasz kolónia erre az olasz, francia és szerb követség személyzetével a két hadihajó felézetére ment.

Albánok támadása Montenegró ellen.

Durazzó, január 5. December 31 én nagyszámu katolikus albán lépte át a montenegrói határt és támadta meg a hadiállapot alkalmából nagyon megerősített

montenegrói határt. Az albánoknak kiváló fegyverek vannak és különben is jól vannak felszerelve. Igen élénk ütközetre került sor. A montenegróiak ugyan visszaverték az albánokat, de 19 halottjuk és 10 sebesültjük volt. Alighanem további véres események készülnek az albán montenegrói határon. (Bud. Tud.)

Románia visszahívta athéni követét.

Szófia, január 5. Derussi szófiai román követ közölte Radoslavov bolgár miniszterelnökkel, hogy kormánya visszarendelte athéni követjét, mert az athéni román követ megbízóleveleinek átadásakor azt a megjegyzést tette, hogy Románia nem hajlandó beleegyezni a bukaresti béke revíziójába. Mitután ez a kijelentés a román kormány tudta és akarata nélkül történt, a román kormány kénytelen volt az athéni követet visszahívni.

A bur szabadságharc.

Amsterdam, jan. 5. Fokvárosból jelentik: Maritz ezredes nyolcszáz bur élén, négy táborigyúval és négy géppuskával táma-

dást intézett egy kormánycsapat ellen. Csapatát Kemp parancsnok is támogatja. A támadás december 27-én Waterhol mellett Smitdrift vidékén történt, északnyugatra Kakamastól. A kormánycsapat kénytelen volt visszavonulni és erősítést kérni. A felkelőknek az a terve, hogy megkerüljék az elleneséget, nem sikerült, de elfogták kilenvenkét embert, azonkívül zsákmányoltak egy Maximágyut, nyolcvanezer patronot és huszonhat szekeret.

A vármegyei árvaszék egy évi működése.

Az árvaszék új feladatai.

Ma, mikor a világháboru borzalmas tömeggyilkolása naponként ezer és ezer árvát teremt és ezeknek a kenyérkeresőtől megfosztott gyermekek sorsát a belügyminiszter az árvaszékek kezébe tette le, nem minden érdekesség nélküli, ha pár perc alatt visszatekintünk az ország harmadik vármegyéjének, Biharvármegyének árvaszéki működésére. Különösen érdekes ez a visszatekintés most, amikor az árvaszékek egész sor modern ténykedéseiről van alkalmunk beszámolni.

Elsősorban is az árvák nagyszáma az, ami nagy munkát ad a nagy testületnek. Biharvármegye árvaszéke ugyanis 67073 kiskoru felett gyakorol gyámhatóságot.

Az árvák közül 1914-ben 996-an mentek férjhez.

Feltűnő nagy volt a múlt évben a törvénytelen gyermekek törvényesítésének száma. Összesen 713 gyermeket törvényesítettek. Önként értendő, hogy legalább ugyanennyivel apadt a vadházasságok száma. A törvényesítés ugyanis legtöbbször csak törvényes házasságkötés megtörténte után lehetséges.

Az örökbefogadások száma 165. Ennek azonban legalább háromszorosát teszi ki azoknak az örökbefogadási eljárásoknak száma, amiket megindítottak ugyan, de még nem nyertek teljes befejezést.

Szép eredményeket ért el az árvaszék az árvák vagyonának tűz ellen való biztosítása körül. A múlt évben 1143 esetben biztosították az árvaszék az árvák vagyonát és pedig 437.349 korona értékben. Ma a két éves rend után 1,736.985 korona értékű árvavagyon van biztosítva.

Az árvaszék új irányu ideális vezetése, a fenti statisztikában feltüntetett eredmények mind olyanok, hogy azokat más vármegyében hiába keresnők. Az az új szellem és valóban nagy elismerést érdemlő eredmény Verner Kálmán árvaszéki elnöknek, valamint dr. Miskolczy Ferenc főispánnak az érdeme. A főispánnak azért, mert ő volt az aki Verner Kálmánban megtalálta azt a férfit, aki minden tekintetben hivatva van ennek a nagy testületnek a vezetésére.

A fentiekén kívül foglalkozott még az árvaszék a fiatalok ügyével is. A múlt évben 488 esetben indítottak eljárást fiatalok ellen. 430 esetben próbaidőre bocsátották a fiatalokat. 2 esetben megtörtént, hogy a próbára bocsátott gyermeknél visszaesés fordult elő. Ezeket a gyermekeket javítóintézetben helyezték el. Kilenc esetben házi fenyték alkalmazására ítélték a bűnösöket.

Az érdekes statisztikát Liszka Gyula árvaszéki nyilvántartó tegnap készítette el és terjesztette be. A statisztika befejezését a hadban elesettek és elfogottak gyermekeinek gondozásáról szóló jelentés képezi. Mindössze két hete kezdte meg az árvaszék ily iránybani tevékenységét és már is van 18 olyan kiskorúja, akiknek édes atyjuk elesett 2 olyan, mikor az atya fogságba jutott.

Az orosz vezérkar az északi harcokról.

Berlin, január 5. Kopenhágából jelentik: Az orosz vezérkar az év végén kimerítő jelentést tett a lengyelországi hatáteri helyzetről. Eszerint heves harcok folynak Bolinov környékén és feltehető, hogy a németeknek sikerül birtokába venniük a Gumino falu mellett levő orosz pozíciókat. Azt is beismerik, hogy a németek átlépték a Bzurát.

Amíg ugyanis több ponton színleges átkelelési manővert végeztek, azalatt más helyütt bárkákon elérték a tulsó partot és kora hajnalban megszállták az orosz lövészárkokat. Az oroszok további előnyomulásukat újabb erősítésekkel megakadályozták. Igen hevesek a harcok azonkívül Inovlodznál és Malagoocsától délre. A németek az oroszok heves tüzelése közben is megkezdtek Bolinovnál az offenzívát és megszállták a Kumine magaslatot. Gyakoriak az éjjeli harcok.

Az orosz kaukázusi sereg egyötöd része elpusztult

Konstantinápoly, január 5. A hadvezetőség jelentése szerint az eddigi ütközetek során több mint négyezer orosz katona esett

török hadifogságba. Megállapítja a hadvezetőség azt is, hogy az orosz kaukázusi sereg egyötöd része elpusztult a harcokban.

Anglia és Oroszország ultimátuma Perzsiához.

Bécs, január 5. A kopenhágai Tidendének táviratozzák Pétervárról: A teheráni angol követ a perzsa kormánynak határidőhöz

kötött jegyzéket nyújtott át, amelyben Oroszország és Anglia együttesen felszólítja a perzsa kormányt, hogy haladéktalanul rendelje vissza azokat a fegyveres perzsa törzseket, amelyek a török hadseregben az oroszok ellen harcolnak. (Reichspost.)

Francia offenziva Felső-Elzászban.

Uj akció Flandriában.

Páris, január 5. Felső Elzászban a francia csapatok nagy aktivitásban vannak. Ugy látszik, most váltják valóra Joffre tábornok tervét, amely az elzászi offenzívával azt előzolja, hogy részint a nyugati határ olyan pontjairól, ahol eddig a németek tulsúlyban voltak, részint a keleti határról is elvonjanak bizonyos német erőket. French tá-

barnok Flandriában eddig különösebb eredményt nem tudott felmutatni. Párisban beszélik, hogy Gallieni tábornok egy kombinált hadtesttel a belga-francia határra indult és ezzel a megerősítéssel új akció kezdődne. Lehet azonban, hogy az új megerősítésnek csak az a szerepe lesz, hogy ellensúlyozza a német erősítéseket.

Az aláaknázott Belgium.

Amsterdam, január 5. A „Handelsblad”-nek jelentik Sluisból: Belgium egy részében az utakat aláaknázták, főleg az Osterzeelből Gent felé vezető részen. Brüggeben minden előkészület megtörtént az ellenséges repülőgépek fogadtatására. A város legmagasabb pontjain hét repülőgépet állítottak fel. Egész Belgiumban szorgalmasan építik a hangárokat és léghajóállomásokat.

A Formitable elsüllyedése.

London, január 5. A Formitable elsüllyedéséről egy megmentett tengerész a következő

részleteket közli: Legtöbben közülünk nyugovóra tértek, mikor a robbanás történt. Mihelyt a kapitány észrevette, hogy valami komoly dolog történt, parancsot adott, hogy bocsásák le a csónakokat. Ez azonban csak a jobboldalon sikerült, mert a hajó erre dőlt. Amikor a megmenekültek a hajót elhagyták, látták, hogy sokan a fedélzeten maradtak. Legnagyobb részük pipázott, vagy cigarettázott. A kapitány maga a kutyájával a parancsnoki hidján állott, cigarettával a szájában. Utolsó szavai ezek voltak:

— Emberek, tartsátok magatokat vitézül. Minden rendben van. Mutassátok meg, hogy brittek vagytok!

Az elbeszélő matróz teljesen kábult volt, mikor a vízből kimentették.

Albán felkelők ostromolják Durazzót.

Róma, január 5. A Stefani-ügynökség jelenti Durazzóból tegnap reggel 8 órai kelttel: A lázadók tegnap a muzulmán komité által aláírt levélben követelték a szerb és a francia követ kiadását. Délben félegy óraker megkezdődött a támadás a város ellen. Esszad pasa a sáncokhoz ment és közölte az olasz követséggel, hogy nagy veszély fenyeget és kér minden lehetséges segítséget. Ez értesítette a kikötőben horgonyzó hadihajókat. Éjjel félhárom óraker a Misurata és a Sardegna hadihajókról a város védelmére néhány ágyulóvést tettek, amivel azt érték el, hogy a lázadók puskatüzelése megszűnt. Az olasz kolónia erre az olasz, francia és szerb követség személyzetével a két hadihajó fedélzetére ment.

Albánok támadása Montenegró ellen.

Durazzó, január 5. December 31 én nagyszámú katolikus albán lépte át a montenegrói határt és támadta meg a hadi állapot alkalmából nagyon megerősített

montenegrói határt. Az albánoknak kiváló fegyvereik vannak és különben is jól vannak felszerelve. Igen élénk ütközetre került sor. A montenegróiak ugyan visszaverték az albánokat, de 19 halottjuk és 10 sebesültjük volt. Alighanem további véres események készülnek az albán montenegrói határon. (Bud. Tud.)

Románia visszahívta athéni követét.

Szófia, január 5. Derussi szófiai román követ közölte Radoslavov bolgár miniszterelnökkel, hogy kormánya visszarendelte athéni követjét, mert az athéni román követ megbízóleveleinek átadásakor azt a megjegyzést tette, hogy Románia nem hajlandó beleegyezni a bukaresti béke revíziójába. Miután ez a kijelentés a román kormány tudta és akarata nélkül történt, a román kormány kénytelen volt az athéni követet visszahívni.

A bur szabadságharc.

Amsterdam, jan. 5. Fokvárosból jelentik: Maritz ezredes nyolcszáz bur élén, négy táborigyával és négy géppuskával táma-

dást intézett egy kormánycsapat ellen. Csapatát Kemp parancsnok is támogatja. A támadás december 27-én Waterhol mellett Smitdrift vidékén történt, északnyugatra Kakamastól. A kormánycsapat kénytelen volt visszavonulni és erősítést kérni. A felkelőknek az a terve, hogy megkerüljék az elleniséget, nem sikerült, de elfogtak kilenvenkét embert, azonkívül zsákmányoltak egy Maximagyut, nyolcvanezer patronot és huszonhat szekeret.

A vármegyei árvaszék egy évi működése.

Az árvaszék új feladatai.

Ma, mikor a világháború borzalmas tömeggyilkolása naponként ezer és ezer árvát teremt és ezeknek a kenyérkeresőtől megfosztott gyermekek sorsát a belügyminiszter az árvaszékek kezébe tette le, nem minden érdekesség nélküli, ha pár perc alatt visszatekintünk az ország harmadik vármegyéjének, Biharvármegyének árvaszéki működésére. Különösen érdekes ez a visszatekintés most, amikor az árvaszéknek egész sor modern ténykedéseiről van alkalmunk beszámolni.

Elsősorban is az árvák nagyszáma az, ami nagy munkát ad a nagy testületnek. Biharvármegye árvaszéke ugyanis 67073 kiskorú felett gyakorol gyámhatóságot.

Az árvák közül 1914-ben 996-an mentek férjhez.

Feltűnő nagy volt a múlt évben a törvénytelen gyermekek törvényesítésének száma. Összesen 713 gyermeket törvényesítettek. Önként értendőik, hogy legalább ugyanennyivel apadt a vadházasságok száma. A törvényesítés ugyanis legtöbbször csak törvényes házasságkötés megtörténte után lehetséges.

Az örökbefogadások száma 165. Ennek azonban legalább háromszorosát teszi ki azoknak az örökbefogadási eljárásoknak száma, amiket megindítottak ugyan, de még nem nyertek teljes befejezést.

Szép eredményeket ért el az árvaszék az árvák vagyonának tűz ellen való biztosítása körül. A múlt évben 1143 esetben biztosította az árvaszék az árvák vagyonát és pedig 437.349 korona értékben. Ma a két éves rend után 1,736.985 korona értékű árvavagyon van biztosítva.

Az árvaszék új irányu ideális vezetése, a fenti statisztikában feltüntetett eredmények mind olyanok, hogy azokat más vármegyében hiába keresnők. Az az új szellem és valóban nagy elismerést érdemlő eredmény Verner Kálmán árvaszéki elnöknek, valamint dr. Miskolczy Ferenc főispánnak az érdeme. A főispánnak azért, mert ő volt az aki Verner Kálmánban megtalálta azt a férfit, aki minden tekintetben hivatva van ennek a nagy testületnek a vezetésére.

A fentiekben kívül foglalkozott még az árvaszék a fiatalkoruk ügyével is. A múlt évben 488 esetben indítottak eljárást fiatalkoruk ellen. 430 esetben próbaidőre bocsátották a fiatalkorut. 2 esetben megtörtént, hogy a próbára bocsátott gyermeknél visszaesés fordult elő. Ezeket a gyermekeket javítóintézetben helyezték el. Kilenc esetben házi fenyték alkalmazására ítélték a bűnösöket.

Az érdekes statisztikát Liszka Gyula árvaszéki nyilvántartó tegnap készítette el és terjesztette be. A statisztika befejezését a hadban elesettek és elfogottak gyermekeinek gondozásáról szóló jelentés képezi. Mindössze két hete kezdte meg az árvaszék ily iránybani tevékenységét és már is van 18 olyan kiskorúja, akiknek édes atyjuk elesett 2 olyan, mikor az atya fogságba jutott.

Osztrák hang Tisza ellen.

Bécs, január 5. A „Zeit“ Bantz lovag reichsrati képviselő tollából Tisza István gróf újévi beszéde címen cikket közöl, melyben többek közt ezeket írja:

Tisza István gróf, Magyarország miniszterelnöke a kormánypart szokásos újévi fogadtatásánál nagyon figyelemreméltó beszédet mondott. A hadi idők figyelemreméltó jelensége, hogy ezekben az időkben csak Magyarország jut szóhoz. Néhány hét előtt a képviselőház ülésén a legkülönbözőbb pártok vezéreiből, valamint a magyar kormány utján szólalt meg ez az ország nagyon hangosan és érthetően és most, hogy a magyar parlament kapui egy időre zárva maradnak, Tisza István gróf, a magyar kormány feje szólalt meg. Az osztrák parlament kapui zárva vannak. Az osztrák kormány hallgatásba burkolódik. Gyülekezési jog és sajtószabadság a háború folytán korlátozva van és így Ausztria nyilvános véleményének szószólói hallgatásra vannak kényszerítve. Vajjon helyesen cselekszik-e ilyen körülmények között az osztrák kormány, hogy ő is hallgat és csak a magyar kormány főnökét engedi beszélni.

Tisza István gróf magasan szárnyaló beszédet tartott a magyar nemzeti állam mellett, a mely a jelen világháborúban kipróbált erejéről tett tanubizonyságot és a magyar nemzet állami önállóságánál az összmonarchia keretében a jövőben is számolni kell. Mindenkit, a ki a centralisztikus törekvésekhez akarja visszatérni, azt Tisza közveszélyes örültnek nevezi és eközben rámutat mindarra, a mit a magyar nemzet ebben a nagy krízisben a monarchia közös nagy céljai érdekében tett, áldozott és áldozni fog. Tisza István gróf azonban nem beszélt arról is, a mit Ausztria és mindenek előtt Ausztria németjei áldoztak és fognak még áldozni ebben a nagy krízisben a monarchia közös nagy céljai érdekében.

A miniszterelnök elfelejtett díszőleg megemlékezni azokról az osztrákokról, akik a Kárpátok magaslatain és szorosaiiban a magyarokkal testvéri egyetértésben önfeláldozóan, hőiesen küzdenek, hogy Magyarországot az ellenség benyomulásától megóvják. A miniszterelnök elfelejtett beszélni Ausztria népeinek, mindenekei előtt Ausztria németjeinek rettenetes erőfeszítéseiről, katonai érenyeiről és áldozatkész hazafiságáról. Csak Magyarország számára aratta le ennek a háborúnak babérait. Tisza István gróf azt hiszi, hogy a magyar nemzetnek sokat kell orvoslani. Nekünk, osztrákoknak is sok orvoslani valónk van. Erről Tisza István gróf nem tudott beszélni. Tisza csak Magyarországról beszélt. Ausztria ebben a nehéz időben személyi és anyagi áldozatokban nem maradt Magyarország népei mögött. Ausztriának is joga van, hogy ebből a háborúból erősebben és hatalmasabban kerüljön ki. Ausztria a monarchia organizációjánál (?) szintén élvezni akarja a háború eredményeit. Ausztriának is hamarosan szóhoz kell jutnia.

x **Megfagyott**, szélből kivörösödött, kicserepedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű **HARMAT TEJ CRÈME** és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B Telefon 13-02

Nagy szimfonikus hangverseny a Szigligeti-színházban.

A katonazenekarok a sebesültekért és árvákért.

A háborús idők rányomták a bélyegüket mindenre; de azért sok téren örvedetes haladást találunk olyan kulturális ügyekben, amelyek fejlődését a háború nem érinthette.

Nagyvárad zenei életére nézve esemény volt a honvédszenekar idehelyezése; a háború érintette ugyan a honvédszenekart is, de nem csökkentette ambícióját s a Kath. Kőr sétahangversenyein a közönségnek igazán magas színvonalu műelvezetben van része.

Most még nagyobb feladatott tűzött maga elé *Scharf* Károly, a honvédszenekar kitűnő karmestere. Egyesülve a 101-es zenekar jeles karmesterével, *Jagschitz* Alfrédal, a két egyesített katonazenekarral nagy szimfonikus hangversenyeket fognak rendezni a Szigligeti-színházban.

Ezek a szimfonikus hangversenyek eseményszámba mennek Nagyváradon, kivált a mostani viszonyok közt. Jelentőségüket semmi sem bizonyítja inkább, mint hogy védnőségüket *Hlatky* Endre főispán és *Rimler* Károly polgármester vállalták el.

Az első hangversenyt e hó 14-én, csütörtökön este 8 órakor tartják meg a Szigligeti színházban; a tiszta jövedelmet a háború nagyvárad sebesültjei és a Nagyváradról elesettek hátramaradottjai javára szánták. A további szimfonikus hangversenyek 3-4 heti időközökben fognak következni, a magyar, az osztrák, a német Vörös-Kereszt Egylet a török veres félhold javára.

A két karmester kiváló zenei tudása és a több mint 70 főből álló egyesített zenekarok képzettsége előre is garantálják a hangversenyek fényes sikerét.

Riben van több becsületérzés.

Karácsonykor nem tüzeltek a szerbek.

Ma már köztudomásu, hogy az oroszok a szent karácsonyi ünnepek alatt sokkal hevesebben támadtak, mint rendszeren. Az oroszoktól ugyan ezt nem lehet komolyan venni, elvégre Oroszország és a becsületérzés két fogalom. Hogy a muszka fegyvereknek emez újabb szerepe nem szolgált az orosz hadsereg nimbusának növelésére, az bizonyos. Történt azonban a karácsonyi ünnepek alatt más is. Mig odafönn északon a muszka mindent elkövetett, hogy derék katonáink karácsonyát megzavarja, addig oda lent Szerbia fél vad népei megszüntették a gyilkolást és az ünnepek alatt nem szólt a puska, békében ünnepelt a két hadakozó fél.

A szerbek és a talán még kulturála-

nabb montenegróiaknak ez az egyáltalán nem várt eljárása rendkívül meglepte katonáinkat, és bizonyára nem is fogják azt elfelejteni nekik.

A déli hatérről tegnap levél érkezett Nagyváradra B. V. tüzértől. B. V. külföldi tanulmány utjáról ment egyenesen a szerb hatérrre. Azóta sok levelet küldött már testvéreinek. A levelek közül a legutolsó, mely december 31 én kelt, a következőket tartalmazza:

1914. XII. 31.

Kedves testvéreim!

Még mindig kitűnően érzem magam, mert még itt vagyunk Sz...n, de már nem sokára megyünk V. ra. a D... mellé, ahol bizony a lövészárokból megnyomjunk a gombot, mert egyik oldalon mi vagyunk, a másikon a szerbek s a csernagóok. Különben ezekkel a hegylakókkal most meg voltunk elégedve. A komák ugyanis kitettek magukért karácsony estéjén. Mi felszerelve, folytonos tűzben voltunk, mikor átkiabáltak hozzánk.

— Ne löjjetek svábák! Nektek most nagy ünnepek van. Mi sem fogunk löni.

És az egész ünnepen egy lövést sem tettek.

Csókol benneteket

Viktor.

Mit szól ehhez a fehér béke cár és az ő kiváló katonái? Egész bátran elmehetnek Szerbiába becsületet tanulni. Igaz ugyan, hogy ott sines sok, de a fentiek szerint mégis több van, mint Oroszországban.

Boldizsár Andor temetése.

Katona temetés.

Olyan megható, szívet facsaró látvány s most naponkint van alkalmunk benne.

Ma is temetnek egy katonát. Fiatalt, bátrt, ügyeset, aki a szerb földön kapta a sebet és az életelő betegséget.

Egy katonát temetnek, aki nagy tehetséggel, zsenialis képességgel ezeket és ezeket derített kedvre, akinek szava annyi ember homlokáról ütötte el a mindennapi élet gondjait. Művész volt!

Hosszu hetekig itt feküdt a többi sebesültekkel, de az ő számára nem volt gyógyulás.

*
Boldizsár Andor nagyvárad szarmazásu művész, a budapesti Nagy Andor-féle kabaré tagja volt; Budapest közönségének kedvence.

A mozgósítás alkalmával vonult be s Szerbiában harcolt. Bajonettől sebet kapott a vállába. Még ezt talán csak kiheverte volna, de a zord időjárásban tüdőgyulladást kapott. Súlyos betegen került a nagyvárad esendőrkórházba, ahol még tifuszt konstátáltak az orvosok. Ennyi súlyos bajjal szervezete nem bírt megküzdeni s tegnapelőtt meghalt, alig 31 éves korában. Holttetemeit átszállították a csapatkórház halottas kamarájába, ahonnan ma, szerdán délután két órakor temetik. Mint halljuk, a temetésen a szintársulat tagjai

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlő-művek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

testületileg vesznek részt. A gyászmenet megáll a színház előtt, ahol Bihari Ákos színművész bucsu beszédet tart.

..HIREK..

Vizkereszt ünnepe.

A misztikus kelet képviselői is eljöttek Szűz Mária bethlehemi kis házához, hogy lerakják ajándékaikat a kised Jézus szegényes bölcsességére.

Keletnek ezen képviselői ép oly rejtelmesek, mint maga a Kelet, mely őket küldötte. Egy pillanatra feltűnnek, hogy aztán nyomtalanul eltűnjenek. Talán királyok voltak, mint a zsoltáros mondja: El fognak jönni Tharsis királyai, hogy ajándékaikat felajánlják; lehet, hogy népek papjai, talán tudósai voltak, esetleg mind a kettő, mint ahogy a ősi keleten a papok voltak a tudomány őrei. Valószínűleg az Enfrates folyó partjairól jöttek, arról a tájról, melyen a csillagok járását oly jól ismerték már a legrégibb időkben.

A nyugat nagy királyának csillagát látták feltűnni napkeleten s ennek utmutatását követve jöttek Jeruzsálembe fényes kísérettel élénk feltűnést kelte Jeruzsálembe.

Kétségtelen nyomai vannak keleten egy ősi kinyilatkoztatásnak a Megváltóról, a nagy királyról, akinek csillaga Jákobból támad. Azért keresik Gáspár, Menyhért, Boldizsár a született Megváltót Heródes királyi udvarában. Heródes már akkor legyilkoltatta családját tagjait, kiktől trónját féltette s a 3 királyok jelentése a nagy király születéséről új rómületet keltett Heródes szívében, melynek eredménye a bethlehemi mézszarlás volt később.

A csillag a bethlemi ház felett állott meg s a 3 királyok alázata felismerte a szegény kisedben a keresett nagy királyt és az Isten fiát, kinek arannyal, tömjénnel és mirrhával mutatták be hódolatukat.

A mai ünnepen d. e. 9 órakor gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök mutatja be a szentmiseáldozatot és dr. Némethy Gyula tb. kanonok, theologiai tanár tartja az ünnepi szent beszédet. A székesegyházi énekkar a következő egyházi zeneműveket adja elő:

Dr. Szemethy Géza: Ecce sacerdos
Bibél: ünnepi mise
Christinus: Omnes de Saba venient
Filke: Reges Tharsis munera offerent.

A zenét a 101. gyalogezred zenekara szolgáltatja.

Szomoru farsang.

Más években nevezetes dátum a mai: január 6. Zajjal, vigszággal köszönt be a jókedv mestere és legfőbb képviselője: Carneval herceg, hogy pár hétig mulattassa, szórakoztassa az élet bajaival úgy is eleget küzdő embereket.

Csörgő sipkával fején, karján Terpsichore asszonnyal jön hódító körutjára, hogy szolgálatába toborzza különösen a tánc kedvelő fiatalokat.

Tiszteletükre kigyulnak a fényes báltermek ragyogó esillárai, csengő-bongó zene, dévaj kacaj fogadja érkezésüket s egyidőre biztosítva van uralmuk.

Ma azonban hiába jönnek, nincs aki fogadja őket. Amerre elhat tekintetük, szomorú, bánatos arcokat látnak s a máskor örömtől, vigszágtól hangos báltermek némák, sötétek, üresek.

Jó Carneval itt nincs most mit keresni; hölgyekkel együtt bátran sarkon fordulhatsz s eredd jobb hazát keresni, hol kevesebb a bánat, a könny s több az öröm, a vigszág.

Csörgős sipkádát tedd el jobb időkre, amikor felszáradnak a könnyek, behogodnak a sebek a sziveken s lesz okunk az örömré, a vigszágra . . .

A farsang ma veszi kezdetét, s a naptár szerint 41 napig tart. Éppen elég volna a vigalmakra.

A mostani szomoru idők azonban nem alkalmasak az öröm kitérésére, a vigadozásra. Alig van család, amelynek egy vagy több tagja nincs a háborúban.

Kinek van kedve most farsangolni, mikor a háború borzalmai tükröződnek vissza szobesültjeink arcáról, mikor egész gondolatunkat, figyelmünket a haterokról érkező hírek kötik le.

Ez a farsang akár bátran kimaradhatott volna a naptárból.

Tervebe volt véve még a háború előtt sok mulatság, farsangi ünnepség erre a télre, ezekről most már nincs szó sem.

Az ideai farsang néma és gyászos lesz, amint gyász és bánat ül a szivekben, a lelkekben.

A téli háború borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadségélyző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

* **A gör. katolikusok karácsonya.** Csütörtökön e hó 7-ikén lesz a görög katolikusok karácsonya. Karácsony hajnalán, reggeli 4 órakor lesz az első istentisztelet a gör. kath. székesegyházban, melyen az ünnepélyes szertartásokat Radu Demeter megyéspüspök tartja. Délelőtt 9 órakor ünnepi mise lesz a gör. kath. székesegyházban, melyen Radu Demeter megyéspüspök pontifikál fényes segédlettel és az ünnepi szent beszédet dr. Radu Jakab kanonok tartja. A mise alatt a megyéspüspök papszentelést is végez, amikor 7 végzett theologust szentel pappá. A magyar gör. katolikus plebánia templomban (Tisza Kálmán-terem) ma d. e. a karácsony első ünnepén Szent Vazul-mise lesz, vecsernyével egybekötve. Ma éjjel, éjjelféle 12 órakor lesz az esteli nagy ájtatosság az úgynevezett lythia és utrénye. Csütörtökön d. e. fél 10 órakor ünnepi mise lesz, melyet Ditz Sándor plebános tart, s ugyanő mondja a szent beszédet is.

* **Egyházi kinevezések.** Mint a Magyar Kurir illetékes helyről értesül, a király a dr. Andor György prelátnak halálával megüresedett mesterkanonoki stallumot a főkapitány tagjainak fokozatos előléptetésével töltötte be és az ily módon megüresedett javadalmat dr. Császky István hercegprímási irodavezetőnek adományozta, akit az esztergomi főkapitány mesterkanonokjává nevezett ki. E kinevezéssel egyidejűn Kommandinger Vilmos lengyeltóti (veszprémi egyházmegye) esperes plebánosnak a Szent Benedekről nevezett tereskei címzetes apátságot adományozta a király. A hivatalos lap egyik

legközelebbi száma fogja közölni az ezekre vonatkozó legfelsőbb kéziratokat.

* **Kongregációi élet.** Az Urnők Mária Kongregációja holnap délután 5 órakor, az Urak Mária Kongregációja holnap este fél hétkor tartja rendes összejövetelét.

* **Áthelyezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Moyszin Józsa szentjánosi állami óvónőt saját kérelmére az ujszentannai állami óvodához helyezte át.

* **A főispán nem cserél be arany ékszereket vasgyűrűért.** Értesülésünk szerint a főispáni hivatal nem cserél be ékszereket vasgyűrűért. Az ékszer adományokat ezentúl az Augusztia alap hivatalos helyiségébe (Budapest Váci-utca 35. szám) kell küldeni.

* **Miklós püspök a katonárvákért.** Nyiregyházáról írják a Magyar Kurirnak: Miklós István hajdudorogi püspök körrendeletet adott ki, amelyben intézkedik, hogy január 19-én, a görög katolikusok Vizkereszt-ünnepén egyházmegyéje minden templomában gyűjtést rendezzenek a hazáért folyó küzdelemben elesett hősök árvái részére. Ugyane körlevelében arra is felszólítja a püspök papjait, hogy a teljesen elhagyott árvák megfelelő elhelyezéséről s az erkölcsi zülléstől való megóvásáról gondoskodjanak, illetőleg a Kath. Patronázs Egyesületnek és az Orsz. Gyermekvédő Ligának ily irányú törekvéseit támogassák.

* **A Katolikus Kör vetítőestélye.** Előkelő közönség teljesen megtöltötte a Katolikus Kör Szent László-tervét a tegnapi vetítő-est alkalmából. Előadó dr. Krüger Aladár volt, aki a háború vezéreinek arképei kapcsán áttekintést nyújtott a világháború eddigi eseményeiről. Az előadás alapos katonai ismeretekkel világította meg az eseményeket, valamennyinél kiemelve a magyar nemzet szerepét a világeseményekben. Külön fölhívta az előadó a közönség figyelmét arra, hogy ezt a háborút a magyar közönségnek, mint nemzeti létünkért vívott harcot kell nézünk. A háború a magyar nemzet, a magyar államiság kifejezését kell, hogy eredményezze. De ezzel párhuzamosan szokjunk hozzá ahhoz is, hogy katonai dolgokról magyarul írjunk és beszéljünk, annál inkább, mert a magyar katonai műveltség sokkal gazdagabb saját kifejezésekben, mint a német, amelynek franciából kölcsönzött műszavait hanyagságból vagy fitogtatásból oly gyakran használják lapjaink is. Befejezésül a magyar királyt és a német eszászart, mint a bölcsesség és az erő képviselőit aposztrofálta az előadó. A bölcsességgel párosult erő, ha a két szövetséges uralkodó példájára buzgón leesdjük hozzájuk Isten áldását, megfogják hozni fegyvereinknek a végső diadalt. A szónoki hévvel megtartott humoros részekkel élénkített előadást a közönség tetszésnyilvánítása többször megszakította, befejezésül pedig viharos tapsokkal ünnepelték az előadót. A legközelebbi előadás jövő kedden lesz, amikor dr. Lestyán Endre fogja ismertetni a németek kínai gyarmatát, Csingtaut.

* **Katona árvája ingyen helyezhető el az Inasotthonban.** Egy nagyváradi illetőségű árva gyermek — ki ipari pályára óhajt lépni — az Orsz. Gyermekvédő Liga nagyváradi iparostanulók Otthonában ingyen felvétetik. Elsősorban a harcban elesett katonák árvái vétetnek fel. Jelentkezni lehet Sztaroveszky-utca 15 szám alatt.

*** Sétahangverseny a Kath. Kőr nagytermében.** Nagyvárad előkelő közönsége kedvesen fogadta a Katholikus Kőr által rendezendő sétahangversenyeket. Az első alkalommal nagyszámu előkelő közönség igazi műveléssel hallgatva meg a honvédszenekar által előadott pompás műsort. A Kőr vezetősége abban állapodott meg, hogy minden két héten rendez sétahangversenyt s így a legközelebb vasárnap, jan. 10-én lesz a második sétahangverseny a Kath. Kőr Szent László-termében, amelynek jövedelmét szintén a Vörös-Kereszt Egyesület javára fordítják s így a legnemesebb élt mozdítja elő a résztvevő közönség. A vasárnapi sétahangverseny műsora a legkiválóbb zenedarabokból van összeválogatva. A teljes műsor különben a következők:

1. Mendelssohn: Nászinduló.
2. Mozart: Nyitány »A varázsfuvola« című operából.
3. Scharf: »Grieg-Mosaik«.
4. Lehár: »Magyar ábránd« hegedűszóló.
5. Jakobi: Egyveleg »Leányvásár« című epetettől.

Beléptidij 40 fillér, kezdete délután 5 órakor. A jótékony célra tekintettel, felülfizetéseket köszönettel fogadnak s hirlapilag nyugtáznak.

*** Katonailag kiképzett népfelkelők behívása.** A m. kir. 4. népfelkelő parancsnokság 1-6. 1915. M. számu megkeresése folytán ezennel felhívom az 1875 évi születésü és ennél fiatalabb évfolyambeli (1875, 1876, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1882) katonailag kiképzett A) alosztályu népfelkelésre kötelezettek — beleértve a tanítókat is, — hogy folyó évi január hó 6-án szerdán reggel 8 órakor a népfelkelő parancsnokságnál (Rákóczy-ut Markovits-ház) a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelentkezzenek A felülvizsgálaton vagy népfelkelő bemutató szemlén esupán segédszolgálatra alkalmasnak osztályozott egyének nem tartoznak jelentkezni. Figyelmeztetem a jelentkezésre kötelezettek, hogy az 1890. évi XXI. t.-c. 4. §-a értelmében azon népfelkelő, ki a kibocsátott behívásnak nem engedelmeskedik, amennyiben mulasztása nem véltlen, vétséget követ el, ha azonban a mulasztás 8 napnál tovább tart, a cselekmény büntetést képez. A vétség büntetése: egy hónaptól három hónapig terjedő fogság, a büntetést hat hónaptól két évig terjedő börtön. Nagyvárad, 1915. január 5. *Eleméry Ferenc*, katonaiügyi tanácsnok.

*** Ujévi üdvözet megváltás.** Báthy Zoltánné Tállyáról 2 K-át küldött szerkesztőségünkbe ujévi üdvözet megváltás címen az elesettek özvegyei és árvái részére, mely összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

*** Halálozás.** Tarján Gáborné, szül. Kelemen Klára életének 56-ik évében, boldog házasságának 34 ik évében hosszas szenvedés után meggyónva és megáldozva tegnap reggel 8 órakor jobblétre szenderült. Temetése esütörtökön d. e. 10 órakor lesz a Vitéz-u. 10 sz. gyászszobából. Férje és négy gyermeke gyászolja, kik közül egyiket a haremzón éri a szomorú hír. Az elhunyt népszövetségi tag volt.

*** Adományok a Vörös-Keresztnek.** A Vörös Kereszt, Jobbkéz részére újabb adakoztak: Az Osztrák-Magyar Bank nagyvárad alkalmazottai 1915. januári részlet 120 kor., Sártory Endre 10 kor., Szegedy Lajosné 3 kor., Krista és Steiner 10 kor., Kardos Sándor 4 kor., Stark Gyula 4 korona.

*** Az elesettek család tagjainak összeírása.** A közhatóságok most kezdik meg a háboruban elesettek hátramaradt családtagjainak összeírását. Az összeírás a veszteségi listák alapján történik. A hátramaradt családtagoknak azon veszteségi listát kell felmutatniok, amelyben a kérdéses családapa vagy férj, mint elesett szerepel. Ennek alapján történik a törzskönyvbe való bevezetés. E bevetés után 6 hónapig a már megállapított segélyt kapják a családtagok, azután pedig az elesett társadalmi állásához mérten bizonyos összegben részesülnek. Azoknak a családtagjai, akik mint eltűntek szerepelnek a veszteségi listán, mindaddig míg a halottá nyilvánítás eljárása le nem folyik a megállapított segélyben részesülnek.

*** Adományok a sebesültek karácsonyfájára.** Az őr-utcai közs. leányiskolában a sebesült katonák részére felállított karácsonyfára adakoztak: özv. Bérczi Jánosné 10, Réz Mihályné 10, Makkay Katalin 10, Hoffbauer Pál 10, dr Szemes Ferenc 3, N. N. 3, Fényes Manó 10, N. N. 1, Kresznerics Ilonka 2, Kresznerics Ferenc 1, ifj. Monus I-né 2, id. Monus I-né 1, Monus Ferenc 2, Jakó Odónné 2, Pinter Nuska 1, Bordé Ferenc 1, Barankievicz László 2 korona, Gyuluska 40 fillér, özv. Kikinger Károlyné 2, özv. M. F. né 1, Nyiri Anna 1, Gremperger Istvánné 10, Csigas Mihály 1, Brasovcsy Vince és neje 2, dr Waldmann Márkné 2, Söfnfeld Lajosné 5 koronát. Weintraub Mór cukorka, méz, alma. Sztankovits József alma, dió. Eszes Józsefné apró sütemény. Stepper Ottó 2 doboz cukor, thea sütemény. Herschmann F.-né cukorka. Altnóder Endréné alma, dió. Özv. Kikinger Károlyné dió. Özv. M. F.-né alma, dió. Özv. Mihályi Ferencné alma, paradicsom, liszt, dió. Mezey János 2 doboz teasütemény, alma, narancs. Dr Ertler Mórné alma, mézes, sütemény. Rotenberg Teréz 2 doboz cigarettá, pipa, dohány, gyufa. Makkay Katalin 200 drb cigarettá. Róth Mórné cukorka, harisnya, füge, szappan. Hegedüs János dió, alma, aszalvány. Weisz Mártonné 2 putton alma. Vaday Józsefné dióspatkó, pogácsa. Jerzsák Istvánné dióskifli, alma 200 cigarettá. Grósz Anna mézes, sütemény, dió, alma. Ifj. Monus Sándorné alma, sütemény, füge. Oláh Ferencné 35 drb kalács, 15 drb dióspatkó, alma. Vertán Antalné 11 üveg befőtt. Skultély Istvánné alma, dió, kolbász, cigarettá, zsebkész, tükör. Réz Mihályné 100 drb cigarettá. Brasovcsy Vince és neje 3 üveg befőtt, Mertz Jánosné 1 putton alma, dió. Iványi Istvánné 200 drb pogácsa. Rubiczek Sándorné 3 zacskó megtöltve. Özv. Bozóky Béláné 3 üveg befőtt. Özv. Bulovszky Józsefné 1 üveg cognac, 22 drb zsebkendő. Neukomné, Berkovits Irén 100 drb cigarettá. Nagy Józsefné alma, dió, befőtt, piskóta. Vasas Istvánné 600 drb cigarettá. Herbay Emilné alma, dió, N. N. 57 liter bor. Török N.-né 50 személynek vacsora.

*** Aranyat-vasért.** Nagyvárad város főispánjához a Vörös-Kereszt javára a következő arany és ezüst adományok érkeztek be újabb: Nizsalovszky Endre, Pista és Jóska 15 K. Wallerstein Juliska 1 aranygyűrű. Pollacsek Zsigmond 1 aranygyűrű. Siebert Edé 6 korona. Székely Jenő 1 ezüstgyűrű és 2 korona. Korpos Kató 1 aranygyűrű. S. F. 2 aranygyűrű. Neumann Szeréna 1 aranygyűrű, 2 aranyzsuzsu, 1 aranyziv. Bux Erzsike 1 aranyfüggő, 1 aranygyűrű, 1 ezüstzsuzsu. Grünfeld Elza 1 aranygyűrű. Szabó Jánosné 1 aranygyűrű, 2 ezüstfüggő. Stern Veronka 1 aranyláncgyűrű.

G. H. 1 ezüstlánc, 3 ezüst evőkanál, 1 aranylánc. K. M. 1 aranygyűrű, 2 aranyfüggő, 1 ezüstlánc. Irémiás Annuska 2 aranyfüggő, 4 drb aranyláncszem. Széplaki Zsuzsanna 1 aranygyűrű. Engel Károlyné 5 K. Várady István és neje 10 K. Szónássy Mariska 2 aranyfüggő. Spits Blanka 1 ezüstvilla, 1 ezüstgyűrű, 1 ezüst óralánc. Weinstock Laura 2 ezüstkarperec. Guttman Lébiné 1 aranyfüggő, 9 aranytörödek. N. N. 1 tört aranygyűrű, 1 aranyfüggő, 1 arany láncdarab. Bogdán Mariska 2 aranyfüggő. Szabó Ilonka 1 aranygyűrű. Özv. Szabó Lajosné 1 aranygyűrű, 1 aranyfüggő. Horváth Béláné 2 aranyfüggő, 3 aranyingomb. Karácsonyi Ilonka 5 K. Klein Hugóné 5 K. Sz. A. 3 aranygyűrű, 1 ezüstlánc.

*** Vasuti bérletjegyek érvényének meghosszabbítása.** Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a m. kir. Alkalmvasutak igazgatósága 311644—B. III. b.—1914. sz. leiratában értesítette a kamarát, miszerint kereskedelemügyi miniszter ur az általános mozgósítás elrendelése előtt váltott díjszabásszerű éves bérletjegyek és féláru igazolványok érvényének már közhírré tett meghosszabbításán megengedte, hogy az általános mozgósítás előtt váltott oly bérletjegyek és féláru igazolványok, melyeknek tulajdonosa tényleges katonai szolgálatra bevonult, ha ez a körülmény a katonai parancsnokságok vagy polgári hatóságok valamelyike részéről hitelesen igazoltatik, a háboru tartama alatt a 2 korona kiállításai illeték változatlanul hagyása mellett a díjszabásszerű átírási illeték felének megfizetése ellenében más személyre, kereskedő cégeknek pedig a cég egy másik tagjára, akár pedig egy harmadik személyre is átírassék. Ettől eltérő, vagy ennél tovább menő kedvezményt a kereskedelemügyi miniszter ur engedélyezhetőnek nem talál. Nagyvárad, 1915. január hó 5. A Nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: Dr Moskovits József elnök, dr Sarkadi Lajos, titkár.

x Kőhögés, hurut, rekedtség ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Családi rum vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

*** Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpéztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket a melyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órá, d. e. 9-től 12-ig.

x Kiadó lakások. Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Kiadó hosszabb, vagy rövidebb időre modern berendezésű utcai és udvari butorított szobák fürdőszoba használatlalt havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számu házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank r.t.-nél.

* **Kémekek megfigyelése.** A polgármester a következő hirdetményt teszi közzé: **Hirdetmény.** A temesvári es. és kir. katonai parancsnokság 2351. sz. átiratában figyelemztet azokra az ellenséges államok számára kémiszolgálatot teljesítő nőkre, kik vasuti utazásuk alkalmával a szállított csapatoktól azok kiindulási, rendeltetési helye, csapatbeosztása, a pótleányosság kiképzési foka stb. után tudakozóknak, szóval katonai információkat kísérelnek megszerezni. Ennek megakadályozása végett figyelemztetem a város lakosságát, hogy katonai adatoknak hivatlanok vagy ismeretlenek előtt való közlése büntetés terhe alatt szigorúan tiltva van. Tartsa hazafiúi kötelességének mindenki, katonai és civil egyaránt, gyanus egyéneknek figyelemmel kísérését és az illetékes hatóságnál (állomás parancsnokságnál, a vasuti állomás személyzeténél vagy a rendőrségnél) való azonnali feljelentését. Nagyvárad, 1915. január hó 2. Rimler Károly, polgármester.

x **Kiadó lakás** 3—4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár pere alatt teához, a Farkas-féle *Rumkivonattal.* A utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogueriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-úton kaphatók.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szerda délután: Luxemburg grófja.
Szerda este: Moztündér (Kimó-Königes).
Csütörtökön: Szibill.
Pénteken: Fészek a viharban (ujdonság).
Szombaton: Művészt (Kabare, új műsor).
Vasárnap délután: Ezüst pille.
Vasárnap este: Aranyeső.

Unnepi előadások. Ma szerdán, Vízkereszt ünnepe alkalmából, — mint arról már megemlékeztünk, a szintársulat két előadást tart. Az egyiket délután fél négy órakor, félhelyárral, amely alkalommal Luxemburg grófja kerül színre. Ez a kitűnő operette, amely a közönség kedvence műsordarabjai közé tartozik, az új szereposztásban is, jelentős sikert aratott. — Este a Moztündér kerül színre, amelynek csak nemrég megtartott bemutatóján, a közönség kitűnően mulatott úgy a derűs mesén, mint a kedves, csapongó melódiájú zenén,

amely csakhamar népszerűvé vált Nagyváradon is.

A Szibill. Csütörtökön este a közkedvelt Szibill van műsorra tűzve. Az operette amely bemutatója óta egyre szélesebb körben válik népszerűvé, ezen az estén is kétségtelenül zsúfolt házat fog vonzani.

Fészek a viharban. Ez a berlini eredetű, kitűnő vigjáték, amely a német szinpad irodalom termékeinek minden előnyét egyesíti magában, a Szigligeti színházban pénteken este kerül bemutatásra, a melyre a színház vigjáték ensembleje a legnagyobb ambícióval készül. A romantikus, szerelmes meséjű, háborús tárgyú vigjáték nagyváradi bemutatóján Rettegny Margit, Polgár Mariska, Tóth Elek, Tompa Béla, Sik Rezső, és Farkas Pál játszanak jelentősebb szerepeket.

A szintársulat kabaréja. E heti művészestélyt szombaton rendezi a szintársulat, a mely erre az alkalomra pompás, új, eredeti műsorról gondoskodik.

Legujabb táviratok.

A németek sikerei.

Nyugati hadszíntér.

Berlin, január 5. A nagy főhadiszállás jelenti: Arrástól északra csapataink felrobbantottak egy 200 méternyi hosszúságú lövészárkot és eközben néhány foglyot ejtettek. Az ellenség későbbi ellentámadásai meghiúsultak.

Argonneokban a franciáknak több előretörését visszavertük. A franciáknak Steinbach és Uffholz között ellenünk intézett támadását szuronyharcban visszavertük.

Keleti hadszíntér.

Kelet-Poroszországban és Lengyelország északi részében a helyzet változatlan.

Bzurától keletre, Kozlow Biskupinál és ettől délre támadásaink előbbre haladnak Bolinowétól északra keletre is. Csapataink Rawkától keletre, Huminen és ettől északra fekvő magaslatokon át előbbre hatoltak. Tovább délre Pilicáig, valamint Pilica jobbpartján változás nem történt. *Az utak állapota és a kedvezőtlen időjárás akadályozzák mozgulatainkat.* (Minisz. eln. sajtóosztálya.)

A németek rettenetes támadása.

Budapest, január 5. (Tud. táv.) A *Berliner Tagblatt*nak jelenti, hogy a *Bzura—Rawka* közötti területen a németek rettenetes támadást intéztek az oroszok ellen, hogy frontjukat átörjék.

Bombázzuk Belgrádot.

Budapest, január 5. A *Berliner Lokalanzeiger* utján jut nyilvánosságra az a *Rotterdam*ba érkezett szerb jelentés, hogy *Belgrádot* csütörtök óta újból bombázzák. Állítólag senki sem sebesült meg.

Egyes házak erősen megrongálódtak. (Mineln. sajtóoszt.)

Wilson követet küld Rómába.

Róma, január 5. Gibbons—Tarlev — Oconnel amerikai bíbornokok kezdeményezésére Wilson, az Egyesült Államok köztársasági elnöke legközelebb rendkívüli követet küld Rómába. Meg fogják beszélni a háboru befejezésének lehetőségét.

Hadszintereinken nincs változás.

Budapest, január 5. (Hivatalos.) Az északi és déli hadszíntéren semmi lényeges változás sem történt. Höfer altábornagy. (Mineln. sajtóoszt.)

TANÜGY

Beiratások a kir. katolikus jogakadémián.

A beiratások az 1914—1915. tanév II. felére folyó évi január 7—19 ig a dékánál, az egyes tanárok külön névjegyzékébe pedig legkésőbb január 22 ig beiratásig esz közlendők. Ezen napon túl a felvételi esak külön dékáni engedély alapján történhetik.

A hadba vonultakat megbízottak is beirathatják.

A tandij előzetesen fizetendő. Ugyanakkor nyújtandók be a dékáni hivatalba érettségi bizonyítvánnyal, leckekönyvvel és folyó tanévi kelettel bíró hatósági szegénységi bizonyítvánnyal felszerelendő tandijmentességi és menza kedvezmény iránti kérvények.

Ugyanezak a beiratáskor fizetendő 1 korona a Mensa Academica javára.

A „Mensa Academica” arra érdemes hallgatók részére 15 teljes és 20 félkedvezményes helylyel rendelkezik; azonfelül egy-negyed kedvezményben részesít bármely ott étkezni óhajtó hallgatót.

A félkedvezményes hely havi díja 24 korona, az egy-negyed kedvezményes helyé 36 korona.

Az előadások január hó 23 án kezdnek meg.

A Dékán.

IRODALOM

Sivatagban, őserdőben. Az Élet szépirodalmi hetilap (szerkeszti Andor József) most megjelent évi száma rendkívül gazdag és érdekes. Az új, a hetedik évfolyam első száma külsejében és tartalmában egyaránt megifjodva, megerősödve köszönt be régi, hűséges közönségéhez. Ebben a számban kezdi meg a lap Sienkiewicz *Sivatagban, őserdőben* c. szenzációs regényének közlését, amelyet Haranghy Jenő rajzai illusztrálnak. Vezetőhelyen dr Vass József irt nagyérdekű cikket a nemzeti fejlődésről, Szegh Dezső a macedón kérdést ismereteli érdekesen, Grész Leó az új fegyverekről ir. A szépirodalmi olvasmányok között Harsányi Lajos novelláját, Bányai Zoltán és Vécsey Leó verseit találjuk. Parázs szellemes csevegése ezuttal a semlegesekről szól. A lap két érdekes új rovatot nyitott *Kultura* és *Hétről-hétre* címen, amelyekben a kulturális eseményeket és heti aktualitásokat ismerteti.

gazdagon illusztrált, színes sorokban. A ki-tűnő lapot melegen ajánljuk a közönség fi-gyelmébe. Előfizetési ára félévre 10 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15-c. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

A Népművelési Közlöny tanügyi folyóirat legutóbbi, január 1-iki száma a következő tartalommal jelent meg: A kul-tura mécsvilágai. — Hivatalos. — Emlék-oszlop. — Tárcsa. — Krónika. — Szerkesztői üzenet. Kiadja: A Biharvármegyei Népművelési Egyesület. Felelős szerkesztő: Bodnár János. Előfizetési ára: egész évre 4 korona. Papoknak és tanítóknak 2 korona. A BNE. tagjai a tagsági díj (4 K 50 f.) fejében kapják. Az előfizetési és tagsági díjakat Számborovszky Rezső pénztárhoz (Nagy-váradi, Szent János utca 78. szám) kell küldeni.

„A Társaság“ karácsonyi száma. Hogy milyen szerencsés gondolat és milyen hézagpótló vállalkozás volt A Társaság-ból hetilapot csinálni, fényes bizonyíték rá a gyors népszerűsége kapott folyóirat karácsonyi száma, melynek szebbnél-szebb képekkel és aktuális fotográfiákkal tarkított hasábjain po-litikai és irodalmi életünk igazán előkelő ne-veivel találkozunk. Vezető cikket Amit a há-boru el nem pusztíthat címmel Fischer-Colbric Ágost, Kassa nagytudású böles püs-pöke írt, gyönyörű fejtegetésben tárva elénk azt a sok erkölcsi kincsét, amit a háboru tüze föl nem éget, vandalizmusa tönkre nem tesz soha. A politikusok gárdáját Wlassics Gyula a közigazgatási bíróság elnöke képvi-seli, aki terjedelmes értekezésben mély logi-kával és meggyőző erővel ír az olasz nép-hangulatról. Igazi dísz a karácsonyi szá-mnak Herczeg Ferenc A liberális ypszilon című tárcája, mely régebbi dolgozata ugyan a nagyszerű belleristának, de ma talán még szebb és aktuálisabb, mint volt, amikor írta. Ignotus a maga szelid humorával kínálja azokat az igazságokat, amiket A háboru s az újságok című pompás cikkében leszögez, Szász Zoltán pedig Társaság és társadalom címmel mond el mindig érdekes, vonzó mo-dorában olyan dolgokat, amelyeket ha az új Magyarország társadalmának egészséges meg-alapozását óhajtjuk, nem lehet eléggé és elégszer hangsúlyoznunk. Előkelő írónkink közül Szikra és S. Bokor Malvin keresték föl a lap ünnepi számát. — Az előbbi egy végtelenül bájosan oktató karácsonyi mesét, az utóbbi kedves, szép novellát írt. Cikket írtak még: Szemesányai Béla, Kör-mendy Viktor, Bing E. János, verset pedig Markos Béla és Rabai Zsigmond. Külön em-lítjük meg a lap gyönyörű eimképét, mely Szőcsné, Szilágyi Piroska Karácsonyi Ma-donna című remek festményét ábrázolja mű-vészeti kivitelben.

A Társaság karácsonyi számának ára egyes példányonként 60 fillér. A lap elő-fizetési ára egész évre 18 K, félére 10 K, negyedévre 5 K. Szerkesztőség és kiadóhiva-tal: Budapest, Ritz-szálló.

„Katonanóták.“ Megjelent Bathó Já-nos Katonanóták c. daloskönyve a „Sáros-patak“ kiadásában, a sebesült katonák javára. E füzetben 20 hangulatos, leginkább a mai háborus láz szülte katonanótákat örökít meg versben és vezérszólamban a jönevű szerző; hetet a saját szerzéséből, tizenhárom ka-tonáink ajkairól. A nóták magukért is méltók a dalolásra; de mert tiszta jövedelmük a sebesült katonáknak van szánva; százszoros kötelességünk, hogy megszerezzük, terjesz-szük, daloljuk. A csinos kiállítású füzet 50 fillérért kapható Sárospatakon, a „Sárospa-tak“ szerkesztőségében.

IGAZSÁG-SZOLGÁLTATÁS

A kir. ítélőtábla tanácsának beosztása.

A nagyváradi kir. ítélő táblán az újév alkalmával az egyes táblai tanácsok a következőképp alakultak meg.

I. Polgári tanács, egyszersmind I. Fel-ülvizsgálati tanács. **Ügyköre:** Tulajdoni és birtokpercek, örökösödési perek, házassági és egyéb személyállapotot tárgyazó perek, szerzői-jog megsértését tárgyazó perek, birtok-ren-dezési és kisajátítási ügyek. **Elnöke:** dr Lábán Lajos kir. ítélő táblai elnök. **Tagjai:** Fekete József, Geleta Géza, dr Csulyok Béla, dr Szegedy Lajos, dr Bazala Béla kir. ítélő-táblai bírák. **Jegyzői:** dr Urszinyi Jó-zsef albiró, Boglutz László jegyző. Üléseit és tárgyalásait hetenként hétfőn, kedden, szer-dán és szükség esetén csütörtökön tartja.

II. Polgári tanács, egyszersmind II. Felülvizsgálati tanács. **Ügyköre:** Kötelmi perek, kereskedelmi váltó és esődperek, pe-renkívüli kereskedelmi és váltóügyek, esőd-ügyek, kereskedelmi vétségi ügyek. **Elnöke:** dr Imrik Péter kir. ítélőtáblai tanácselnök. **Tagjai:** Lehoczky Lajos, Kepes Miklós, Korn Lajos, dr Petróczy Zoltán, Vámosy Mihály kir. ítélőtáblai bírák. **Jegyzői:** Far-kas László, dr Tóth Imre jegyzők. Üléseit és tárgyalásait hetenként hétfőn, kedden, szerdán és szükség esetén csütörtökön tartja.

Büntető tanács. **Ügyköre:** az összes büntető ügyek és pénzügyi kihágások. **Elnöke:** dr Lábán Lajos kir. ítélőtáblai elnök. **Helyet-tes elnöke:** Harmathy Károly kir. kuriai bírói címmel és jeleggel felruházott tanács-vezető kir. ítélőtáblai bíró. **Tagjai:** Böhm Jenő, Gálbory József, Hubay Lajos, Domokos László, (a fiatalokor terhelték harmad-foku ügyeiben: Böhm Jenő és Domokos László) kir. ítélőtáblai bírák. **Jegyzői:** Bog-lutz László, dr Tóth Imre, dr Lányi Sándor jegyzők. Tárgyalásait és üléseit hetenként hét-főn, kedden, szerdán és a szükséghez képest csütörtökön tartja.

A kir. ítélőtábla által szóbeli tárgyalá-son hozott és teljesen irásba foglalt polgári ítéletek jegyzékét a kir. ítélőtábla hirdetési tábláján hetenként szombaton függesztik ki. A kir. ítélőtábla kezelői irodái közül a fő-lajstromiroda hétköznapokon délelőtt 9 órá-tól déli 1 óráig. — Vasárnapokon és ün-nepeken délelőtt 9 órától 11 óráig, a külön-iroda és az irattár hétköznapokon délelőtt 10 órától 12 óráig adnak a feleknek ér-tesítést.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

8235-1914. eln. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminister ur 9059-Res. sz. körrendelete az ellenségtől zsákmányolt fegyverek stb. kirakatokban való kiállítása megszüntetése tárgyában.

Mivel utóbbi időben többször előfordult, hogy egyes kereskedők s ezek között különösen fegyver- és löszer kereskedők, kiraka-taikban ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket állítottak ki.

Mint hogy ez az eljárás ugy az üzlet-tulajdonosok, mint a nagyközönség körében is kétségkívül azt a hitet kelthetné, hogy ezek a cikkek az üzleti forgalom tárgyai, holott e tárgyak feletti rendelkezésre a ka-tonai szolgálati szabályzat értelmében a ka-

tonai kinestár tart igényt, figyelmeztetem kü-lönösen a kereskedői üzletek tulajdonosait, hogy ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket sem kiratokban kiállít-tani, sem pedig egyébként forgalomba hozni nem szabad, hanem azokat is a helybeli ka-tonai parancsnoksághoz, vagy pedig az ellen-őrzéssel megbízott városi rendőrőrkapitány-sághoz be kell szolgáltatni.

Nagyvárad, 1914. december hó 30-án.

Rimler Károly
polgármester.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet“
20-ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“ 1915. január 1-én új évtársu-latot nyitott, mely 156 héten át, vagyis 1917. év vé-géig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyez-het üzletrészeket s minden üzletrész után he-tenként 1 korona fizetendő. A három év eltelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénz-tári kamatozásnál magasabb nyeresémet osztalékok hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 2/10 részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai csekklapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmá-val üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1915. január 1-től kezdődő 20-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kosztth Lajos-utca 6. szám) **mielőbb** jelentkezni szíves-kegyenek

Nagyvárad, 1914. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet“
igazgatósága.

MÁSOLAT.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszteriumnak 9090-1914 M. E. számú rendelete, a buzában vagy rozsb-an kötelezett terménybeli járandóságok tár-gyában.

A m. kir. miniszterium a háboru esetre szélő kivételes intézkedésekről alkotott 1912. LXIII. t. c. 16 § ában nyert felhatalmazás alapján a buzában, vagy rozsban kötelezett terménybeli járandóságok tárgyában a követ-kezőket rendeli:

1. §. A ki terménybeli járandóságul (ja-vadalmazásul) bizonyos mennyiségű buzának vagy rozsnak szolgáltatására van kötelezve, annak a jelen rendelet hatálya alatt e já-randóságnak csupán kétharmadrészét szabad buzában, vagy rozsban kiszolgáltatnia: egy-harmadrésze helyett pedig ugyanannyi meny-nységű árpát, vagy tengerit kell kiszolgál-tatnia és az értékkülönbséget a hatóságilag megállapított legmagasabb árak szerint szá-mítva készpénzben kell megfizetnie.

2. §. A ki 1. §-ban meghatározott termény-beli járandóságot (javadalmaszt) kétharmad-részenél nagyobb mennyiségben szolgáltatja ki buzában vagy rozsban, kihágást követ el és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetés-sel büntetendő.

Budapest, 1914. december hó.

Gróf. Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek huszörögépek, ló- és juhnyírógépek javítását és köszörtlését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszerek, fej- és arcápoló piperezereket, mindennemű acél-árunkat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston műköszörűs

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
69-1915. szám.

Felhívás.

A helybeli terménykereskedőkhez és termelőkhez.

A m. kir. miniszterium 1914. évi december 24-én 9227. szám alatt kiadott rendeletével a zabért követelhető legmagasabb árat súlymennyiségre való tekintet nélkül métermázsánként (100 kg.) 24 Huszonnégy koronában állapította meg.

A hadsereg céljaira szükségelt zab beszerzésének biztosítása céljából felhívom a város területén levő zabtermelőket és terménykereskedőket, hogy ezen felhívástól számított 8 nap alatt a saját vetőmag és saját gazdasági szükségleteiken felül levő egész zabkészletüket, kivétel nélkül mindenki írásban vagy szóval a rendőrkapitányi hivatal II. emelet 8. számú szobájában Horváth Géza rendőrkapitánynál jelentsék be.

Nagyvárad, 1915. január 2.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Első nagyváradai cementipar.

Készíték granító, terazzo, műkö és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyeletem mellett. Kívánatra angol cioset berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legteljesebb és legmesszebb menő jótállás mellett készítek. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet III-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1915 január 1-én III-ik évtársulatát nyitotta meg.

Az első 2 üzletév, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménynyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg 4% részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltökre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Gépmestertanonc

felvétetik
a Szent László-nyomda r.-t.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. szám

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletos szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.